

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Josefa Baxy a soudců Michaely Bejčkové, Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka (soudce zpravodaj), Tomáše Rychlého a Miloslava Výborného v právní věci navrhovatele: **P. O.**, za účasti: **1) Státní volební komise**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, **2) Hynek Blaško**, **3) Ivan David**, týkající se návrhu na neplatnost volby kandidátů ve volbách do Evropského parlamentu konaných ve dnech 24. a 25. května 2019,

t a k t o :

- I. Návrh **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Volební stížnost

[1] Navrhovatel se návrhem doručeným Nejvyššímu správnímu soudu 7. 6. 2019, doplněným 14. 6. 2019 na základě výzvy soudu k odstranění vad podání, domáhal vyslovení neplatnosti volby kandidátů Ing. Hynka Blaška a MUDr. Ivana Davida ve volbách do Evropského parlamentu konaných ve dnech 24. 5. 2019 a 25. 5. 2019.

[2] Stěžovatel uvedl, že hnutí Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD), za které byli tito dva kandidáti zvoleni, distribuovalo do poštovních schránek svůj stranický tisk NA VLASTNÍ OČI č. 15 v nákladu 3 000 000 ks, jehož součástí byla poplašná zpráva ve formě titulku „EVROPSKÁ UNIE NÁS NUTÍ JÍST ZKAŽENÉ MASO A NEKVALITNÍ POTRAVINY“. V doplnění návrhu pak uvedl, že hnutí Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD) a jeho členové byli aktivní v šíření informací zaměřených proti muslimům, imigrantům či Romům, protože cílí na skupiny obyvatel, u kterých předpokládá, že nebudou jeho tvrzení podrobovat kritické reflexi. Proto napadl zvolení obou kandidátů zvolených za toto hnutí, tedy Ing. Hynka Blaška a MUDr. Ivana Davida.

[3] Státní volební komise k návrhu uvedla, že není orgánem, který by dohlížel nad dodržováním pravidel volební kampaně. Pouze schvaluje zápis o výsledku a vyhláší a uveřejňuje celkové výsledky ve Sbírce zákonů.

[4] Další účastníci se k návrhu ve stanovené lhůtě nevyjádřili.

II.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Podle § 57 odst. 1 zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu, se podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta může domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu, kterým je zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), každý volič zapsaný do seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu nebo do výpisu z něj a každá politická strana, politické hnutí nebo koalice, jejichž kandidátní listina byla pro volby do Evropského parlamentu na území České republiky zaregistrována (dále jen „navrhovatel“). Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí. Podle § 57 odst. 2 zákona o volbách do Evropského parlamentu může návrh na neplatnost volby kandidáta podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta.

[6] Nejvyšší správní soud konstatuje, že návrh je podán osobou oprávněnou a obsahuje všechny zákonné náležitosti. Návrh je tedy přípustný a projednatelný.

[7] Soud dále posuzoval důvodnost návrhu a zkoumal otázku, zda v projednávané věci byla porušena ustanovení zákona o volbách do Evropského parlamentu způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby v záhlaví uvedených kandidátů.

[8] Návrh není důvodný.

[9] Nejvyšší správní soud připomíná, že podle jeho judikatury je smyslem volebního soudnictví poskytnout – vedle ochrany objektivnímu volebnímu právu (objektivní ústavnosti a zákonnosti voleb) – též ochranu subjektivnímu aktivnímu i pasivnímu volebnímu právu konkrétních subjektů účastnících se volebního procesu na jedné či druhé straně (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2013, čj. Vol 120/2013-42).

[10] Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 2. 7. 2004, čj. Vol 6/2004-12, č. 354/2004 Sb. NSS, dovodil, že základními předpoklady pro vyhovění volební stížnosti je (1) protizákonnost, tj. porušení některých ustanovení zákona upravujícího volební proces, (2) vztah mezi touto protizákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno, a (3) zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volbu daného kandidáta. „*Jinak řečeno, tato intenzita musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, nebyl by tento kandidát zřejmě vůbec zvolen. Zjednodušeně řečeno tedy tato intenzita způsobuje ‚zatemnění‘ volebních výsledků, tzn. jejich zásadní zpochybnění.*“ Volební výsledky jsou „zatemněny“ tehdy, je-li možno se důvodně domnívat, že by volby dopadly odlišně, pokud by nedošlo ke zjištěné nezákonnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2016, čj. Vol 4/2016-191, č. 3522/2017

Sb. NSS). Tři popsané kroky tohoto algoritmu musí být splněny kumulativně. K uvedenému je však třeba doplnit, že zákonem č. 322/2016 Sb. došlo ke změně znění § 57 odst. 2 zákona o volbách do Evropského parlamentu, kterým byly zpřísněny podmínky pro vyhovění volební stížnosti. Zásah volebního soudu tak nyní není podmíněn pouhou potencialitou vlivu zjištěné protizákonnosti na výsledky voleb, nýbrž je nutné, aby porušení zákona výsledky voleb skutečně ovlivnilo, a to hrubým způsobem (srov. body 19 až 23 usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2018, čj. Vol 16/2018-33, č. 3717/2018 Sb. NSS).

[11] V nyní posuzovaném případě navrhovatel pouze poukazuje na údajné šíření poplašné zprávy v podobě distribuování tiskoviny s titulkem „EVROPSKÁ UNIE NÁS NUTÍ JÍST ZKAŽENÉ MASO A NEKVALITNÍ POTRAVINY“. Nijak však neuvádí, jakým způsobem mohlo toto tvrzení ovlivnit výsledek voleb způsobem, který by naplňoval požadavky algoritmu soudního přezkumu voleb, jak byl výše rekapitulován, počínaje již prvním krokem, tedy požadavkem protizákonnosti. Nejvyšší správní soud sice již v bodě 16 usnesení ze dne 18. 2. 2013, čj. Vol 42/2013 - 85, připomněl, že si je vědom toho, že „[j]edním ze zákonných limitů (zejména) pro negativní kampaně je povinnost vést kampaň čestně a poctivě a především zákaz zveřejňovat nepravdivé údaje. Soud citované zákonné ustanovení interpretuje jako výraz zvýšené pozornosti zákonodárce ve vztahu právě k období volební kampaně, která se samozřejmě vyznačuje často velmi emotivní, napjatou a mnohdy i iracionální atmosférou. Rovněž je třeba připomenout, že ani v období volební kampaně nepanuje jakési „právní vakuum“, vyplňované výhradně volebním zákonem.“ Vzápětí ale také uvedl: „Možnosti volebního soudu jsou totiž v této fázi volebního procesu poměrně limitované: jeho pravomocí je pouze rozhodnout o neplatnosti voleb, což je samozřejmě natolik závažný zásah do projevené vůle voličů, že k němu lze přistoupit pouze ve výjimečných případech.“

[12] Navrhovatel v nyní posuzované věci však nijak neupřesnil, jakým způsobem mělo ono tvrzení o zkaženém masu a nekvalitních potravinách ovlivnit platnost volby dvou kandidátů, jejichž zvolení napadal. V doplnění návrhu se omezil pouze na obecná tvrzení o tom, na jaké voličstvo cílí politické hnutí Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SDP), na jehož kandidátce byli zvoleni kandidáti Ing. Hynek Blaško a MUDr. Ivan David. Za situace, kdy není splněn první a druhý krok algoritmu soudního přezkumu voleb, není důvod, posuzovat krok třetí, neboť všechny kroky algoritmu by musely být splněny současně.

[13] Návrh tedy nesplňuje ani první a druhý krok tříkrokového algoritmu soudního přezkumu voleb, a je tedy nedůvodný.

[14] O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. června 2019

Josef Baxa

předseda senátu